

δεν ξέρει που του παν τα τέσσερα

Τετάρτη, 30 Ιανουαρίου 2013

3:34 μμ

30

Δυσνόητο.

Αν όμως διαβασθεί: «δεν ξέρει που **ΤΟΝ** παν τα τέσσερα [ενν. άλογα]» σημαίνει «δεν ξέρει να οδηγεί το τέθριππον άρμα του κατά την στροφή, τον καμπτόν» και ως εκ τούτου εκφεύγει από την πορεία του. Αρά είναι άσχετος, αδαής περί την εργασία του.

Η εικόνα από τον Βυζαντινό Ιππόδρομο. Αν πάρεις ανοικτή στροφή μπορεί να βγεις από τον αγωνιστικό χώρο και να παραδοθείς στη χλεύη του φιλοθεάμονος κοινού που δεν χαρίζει κάστανα, και γιουχαΐζει κάθε αποτυχημένο.

Βλ. Εικόνα

[ΜΠΕΝ ΧΟΥΡ](#)

Άλλες φράσεις

έφυγε στα τέσσερα = έφυγε έφιππος, με το άλογο (ως τετράποδο υποζύγιο), συνήθως σημαίνει γρήγορα, αφού ο έφιππος ταξιδεύει ταχύτερα απ ότι ο πεζός.

Αν δεχθούμε ότι "τα τέσσερα" είναι το άλογο , τότε η φράση «Δεν ξέρει που του παν τα τέσσερα» μπορεί και να σημαίνει δεν ξέρει που τον πάει το άλογο του, είναι ανίκανος να ελέγξει μια κατάσταση, είναι αδαής.

11/3/2013

Περπατάει με τα τέσσερα

Αυτό που σημερα λεμε μπουσουλάω ή αρκουδίζω.

Από το αλβανικο bishulla με τα τεσσερα^{171.1148}

Αυτό υπαινίσσεται και η Σφιγγα με το γνωστό αίνιγμα που έθεσε στον Οιδίποδα

*ἦν δὲ τὸ αἰνίγμα „τί ἐστὶν ὃ μίαν ἔχον φωνὴν τετρά-
πουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίνεται;“*

Βέβαια τα μωρά μπουσουλάμε (4 ποδιά) οι ώριμοι άνδρες περπατούν (2 ποδα) και οι γέροι έχουν την βακτήρια, το μαστούνι ως τρίτο πόδι (3 ποδιά).

Το μπουσούλημα το κάνουν και οι μεθυσμένοι, τρικλίζουν, πέφτουν , μπουσουλάνε και σηκώνονται.

Πβλ. τραγουδι «Τα παιδιά της γειτονιάς σου με πειράζουνε»

Τα παιδιά της γειτονιάς σου με πειράζουνε
πάλι μεθυσμένος είσαι μου φωνάζουνε
Σαν σουρώνω πέφτω κάτω και λασπώνομαι
βάζω μπρος τα δυο μου χέρια και σηκώνομαι

Ο μεθυσμένος εκτός από την σύγχυση που δημιουργεί η μέθη, δυσκολεύεται να δει και λόγω της στάσης του μπουσουλήματος. Έτσι **δεν ξέρει που τον παν τα τέσσερα.**

Αντίστοιχες αρχαίες

Ουδέ τὰ τρία Στησιχόρου γνῶναι

Δεν γνωρίζει ούτε τα στοιχειώδη μέρη του ποιήματος, τα οποία περιέγραψε ο Στησίχορος
Δηλαδή : την στροφή, την αντιστροφή, επωδή
Χαρακτηρισμός αγράμματος ανθρώπου, Διογενειανός.7.14
βλ. [Στησίχορος](#)

Ουδέ κόππα γινώσκει

Parmeno Iamb., *Fragmenta*. {1566.001} close

(1.) Ἄνῆρ γὰρ ἔλκων οἶνον, ὡς ὕδωρ ἵππος,
Σκυθιστὶ φωνεῖ, κούδ᾽ ἐκόππα γινώσκων ...
κεῖται δ' ἄναυδος ἐν πίθῳ κολυμβήσας
κάθυπνος, ὡς μήκωνα φάρμακον πίνων.
(2.) Ἦλθον μακρὴν θάλασσαν, οὐκ ἄγων σῦκα
Καναῖα φόρτον.
(3.) Αἰγύπτιε Ζεῦ Νεῖλε

Δεν ξέρει τιποτα είναι απολυτως αδαης.

Δεν ξέρει την τύφλα του

Συναντάται και ως **δεν βλέπει την τύφλα του**.

Αρχικά φαίνεται ανόητο είναι αδύνατον να μην βλέπεις και να μην το ξέρεις ακόμα δε να δεις την τύφλα σου.

Η τύφλα είναι η εκτύφλωση και κατ' επέκταση η διαπόμπευση.

Δεν έχει κατανοήσει ότι διαπομπεύεται με αυτά που κάνει δηλ. εξευτελίζεται. Παρόμοια : δεν κοιτάς τα χάλια σου.

Δεν ξέρει να βγάλει τα μάτια του

Είναι απόλυτα αδαής. Όπως δή ποτέ δεν είναι ίδιον του αδαούς να μην μπορεί να βγάλει τα μάτια του. Ουδείς ξέρει ή θέλει να το κάνει αυτό!*

Αν όμως πρόκειται για τα **ιμάτια** τότε μια τέτοια αδυναμία μπορεί να αφορά πάσχοντα από ιδιωτεία κν βλάκα, ηλίθιο, βόδι.

Βλ. ένα σχόλιο στην Κυπριακή γραμματική 9453.38:

Τό ἰ ἐν ἀρχῇ λέξεως ἀποκόπτεται ὡς 'μάτιν ἀντί **ιμάτιον**.

Ιμαντάριον > μανταρι (ναυτ.)

Ιστάμενα > σταμενα

'Αλλά καί ἐν μέσω λέξεως' ὡς παρπατώ το περιπατώ, περπατώ παρ' ἡμῖν.

Βλ. εξήγηση στο [Βγάλαν τα μάτια τους](#).

Η [ιδιωτεία](#) συνδυάζεται με αδυναμία αυτοσυντήρησης, που συχνά φτάνει μέχρι την αδυναμία ελέγχου του σφιγκτήρος. Η έγκαιρη διάγνωση είναι σημαντική για την έναρξη της εκπαίδευσης του ασθενούς και του περιβάλλοντός του. Η εκπαίδευση απαιτεί γνώση της πάθησης, άμετρη υπομονή και επιμονή και μπορεί να επιτύχει μικρά αλλά ιδιαίτερα σημαντικά –για την ελάχιστη έστω ικανότητα αυτοεξυπηρέτησης– βήματα προόδου. Ο ιδιώτης τα κάνει επάνω του** και αυτό ερμηνεύεται ότι **δεν ξέρει να βγάλει τα ιμάτιά του**.

Η λέξις **ιδιωτεία** πέρασε στις περισσότερες γλώσσες ως όνομα πάθησης βαρύτερης της ηλιθιότητας από το αρχαίο ελληνικό ιδιώτης: ο ασχολούμενος με τα ίδια πράγματα κα όχι

με τα δημόσια, επομένως ο βλάξ, ο ηλίθιος.

Ο ανώτερος βαθμός είναι η **βλακεία**, έπεται η **ηλιθιότητα** και ο αμέσως κατώτερος βαθμός είναι η **ιδιωτεία**.

*) πλην του μυθολογούμενου Οιδίποδα.

***) χέζεται και αδιαφορεί για αυτό! Από εδώ η σημασία του «χεστήκαμε» = αδιαφορήσαμε.

Του **εβγαλε τα μάτια** είναι μια άλλη φράση που σημαίνει «προσπαθώντας να επισκευάσει κάποιο μηχάνημα το κατέστησε τελείως άχρηστο». Συνήθως ο ατζαμής του βγάζει το εξωτερικό περίβλημα και σκαλίζει τον μηχανισμό του χωρίς αποτέλεσμα, τελικά το αφήνει έτσι. Δηλαδή το γδύνει, του βγάζει τα ιμάτια.

Την ίδια υποψία γεννά η φράση **πηρέ των ομματίων του**. Τι πράγμα των ομματίων του πηρέ; Αντίθετα ένας που φεύγει κάνει μπόγο τα ρούχα του και αναχωρεί, «**παίρνει** [το σύνολο ή το μπόγο ή το σάκο ή το σεντούκι] **των ιμάτιών του**» .